

Larvik
kommune

Retningslinjer

Forholdet mellom folkevalgte og administrasjon i Larvik
kommune

1. Overordnet

Kommunestyret er kommunens øverste organ og fatter vedtak på vegne av kommunen, i henhold til kommuneloven § 5-3. Kommunestyret kan også delegerer myndighet til å fatte vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunedirektøren, så lenge dette skjer innenfor lovens rammer.

Kommunestyret har altså stor myndighet, men denne myndigheten ligger til det folkevalgte organet som kollegium i tråd med bestemmelsene i kommuneloven. Dette betyr blant annet at instruksjer eller lignende til administrasjonen skal skje gjennom formelle vedtak. Etter loven har ikke det enkelte medlem av et folkevalgt organ noen særskilt myndighet. Likevel har hver folkevalgt enkelte individuelle rettigheter og plikter, som beskrevet nedenfor.

Kommuneloven regulerer både den folkevalgte og den administrative ledelsen av kommunen. Loven forsøker å tydeliggjøre hvem som har ansvar for hva, og har enkelte bestemmelser om dette.

I Larvik kommune skal

- normalregelen være at administrasjonen utarbeider saksfremlegg og iverksetter vedtak, mens folkevalgte utøver politikk.
- både folkevalgte og administrasjonen likevel ta høyde for at det ikke alltid er et skarpt skille mellom politikk og administrasjon. I saksforberedelsen må administrasjonen kunne vurdere politikk, så langt dette er nødvendig for å utarbeide et forsvarlig saksfremlegg. Administrasjonens myndighet er nærmere regulert i delegasjonsreglementet.
- folkevalgte og administrasjonen ha respekt og tillit til hverandre og respektere hverandres roller og ansvarsoppgaver.

2. Folkevalgtes rettigheter og plikter

Folkevalgte, inkludert lederen av organet, har enkelte individuelle rettigheter og plikter som er fastsatt i kommuneloven. Viktige elementer er møte-, tale-, forslag- og stemmerett. For møte- og stemmeretten gjelder det også en plikt. I tillegg har loven regler om godtgjøring og andre ytelser.

I Larvik kommune skal

- den enkelte folkevalgte ikke kunne gjøre krav på andre rettigheter enn de som følger av loven.
 - Det betyr blant annet at uten vedtak i et folkevalgt organ, kan den enkelte folkevalgte ikke kreve at administrasjonen utreder konkrete saker, ulike spørsmål eller alternative forslag til vedtak.
 - Det betyr også at den enkelte folkevalgte ikke kan pålegge administrasjonen å svare eller redegjøre for spørsmål utover hva som ligger i forvaltningens alminnelige veiledningsplikt, tilsvarende som gjelder for kommunens øvrige innbyggere.

3. Særlig om utvalgsleders og ordførers rettigheter og plikter

Lederen av et folkevalgt organ har lovfestet myndighet eller oppgaver som er begrenset til visse områder. Lederen kan etter kommuneloven § 11-2 bestemme at det skal holdes et møte i organet. Etter § 11-3 skal lederen sette opp saksliste for hvert enkelt møte. Dette innebærer en rett til å bestemme hvilke saker som utvalget skal behandle. Organets leder har ikke krav på å få vite administrasjonens innstilling før saken settes på sakslisten. Utvalgsleder må utøve sine rettigheter

innenfor lovens rammer. Hvis loven krever at en sak skal behandles, må lederen sørge for at dette skjer.

Møter i folkevalgte organer skal ledes av organets leder i henhold til kommuneloven § 11-2, innenfor de rammer loven setter. I tillegg skal møteledelsen samsvare med eventuelle bestemmelser i lokale reglementer.

Organets leder skal kunne søke råd og veiledning fra administrasjonen som er til stede. Administrasjonen har imidlertid ikke en selvstendig plikt til å kontrollere at møteledelsen følger lover og reglementer, men de har adgang til å informere organets leder om relevante bestemmelser som hun eller han bør ta hensyn til i sin møteledelse.

4. Saksforberedelse

Kommunedirektøren har et lovfestet ansvar for at saker som legges frem for folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Dette gir kommunedirektøren rett og plikt til selv å vurdere og bestemme hvordan innholdet skal være og hvilke vurderinger som skal gjøres. Folkevalgte organer kan likevel vedta punkter som skal med og alternativer som ønskes utredet.

I Larvik kommune skal:

- administrasjonen utarbeide forsvarlige saksfremlegg på en forståelig måte.
- administrasjonen beskrive hvilket rettslig og økonomisk handlingsrom det folkevalgte organet har i den enkelte sak.
- enkeltrepresentanter ikke kunne påvirke vurderinger og innstillinger i saksfremlegget.
- eventuelle ordninger med «saksordfører» ikke gi folkevalgte mulighet til slik påvirkning.
- enkeltrepresentanter, inkludert utvalgsleder og ordfører, ikke instruere kommunedirektøren om hva som skal med i saksfremlegg.
- enkeltrepresentanter ikke delta i administrasjonens saksforberedelser, inkludert møter, med mindre det er et vedtak om å involvere folkevalgte, for eksempel gjennom politikerverksted eller forhandlingsutvalg.

5. Informasjonsflyt

Regler om innkalling, kunngjøring og gjennomføring av møter er gitt i kommuneloven. Disse bygger på et utgangspunkt om at folkevalgte får den samme informasjonen til samme tid. I enkelte tilfeller vil ordføreren og utvalgsledere ha behov for opplysninger begrenset til det som er nødvendig for å kunne utføre sitt verv, uten at den samme informasjonen nødvendigvis gis til de øvrige medlemmene av organet.

I Larvik kommune skal:

- informasjon som utgangspunkt gis til alle organets medlemmer samtidig.
- henvendelser fra enkeltrepresentanter rettes til kommunedirektør, kommunalsjef eller kommunedirektørens representant. Disse kan, så langt de mener det er hensiktsmessig, delegere til saksbehandleren å svare. Spørsmål fra folkevalgte skal stilles skriftlig for å sikre åpenhet og effektiv publisering i tråd med reglementet.